heinamaades ära, ja mis kõige ilusamad olid, neile pani nende tüdrukute nimed, kes head lahked ta wastu olid ja tema luude ostsid, aga kadaka-pööspastele ja ärakuinud lepadele andis tigedate tüdrukute nimed, kes alati kätsusid ja räksusid. Mis ilusad puud olid, neid ta siis armastas ja pidas kallis, nende witstest tegi luude neile, kes tema kõige paremad sõbrad olid. Kui nüüd nägi, et niisugune puu oli rikutud, oksad töntsilt maharaiutud, siis Matsi weri läks palawaks, et ta külles oleks wõinud tiku põlema panna; waheşt wesi seisis poisi silmis inimeste tigeduse pärast. Ta wahtis siis ööd ja pääwa, kuni kurjategija käte sai ja andis temale naha peale aga waheşt sai ise kaa nahatäie, kui head sõbrad api ei jõudnud. Kurjategijad ommeti tüdisid wiimaks ära, puud said hoitud ja peremehed olid wääga rahul: Mats oli neile nüüd peale kaupa nagu metsawahiks, aga poisi oma süda oli weel röömsam, kui nägi et tema Anned, Marid, Leenud heinamail aun ja ilu sees kaswasid.

3. Lua-Mats on noormees, teeb tee peal sõbrust.

Aastad lõppesid nõnda, ued tulid: Mats hoidis oma puud, tegi luude, wiis neid ära, korjas oma kopikad, käis kolm korda nädalas linna wahet hea ehk kurja ilmaga, ei mõelnud et lugu kord wõiks

teiseks minna. Leeris ta käis sügise ja kewade ja tegi sealgi wahe-ajal mõne hea lua, aga õppis kaa hoolega nõnda, et kui lahti sai ja lauale wõeti, Testament temale lingiti mälestuseks. Päraşt pidi jälle oma ammeti ülespidama ja oli waheşt aiwa kitsukus, jõud ei annud teha palju oleks tarwis olnud; lua-ostjaid oli palju. Ommeti püüdis ika kolm korda nädalas oma koorma linna wedada, arwates: muidu naad waesed uppuwad mudasse ära.

Nõnda läks ta jälle kord, pääw oli palaw, koorem wangkre peal raske, et tõmmates ots higiga märjaks läks. Mats mõtles südames selle asja järele, et wangker mite enam iseeneşt ei jooksnud ega nii kerge olnud kui enne, waid et naha wõttis pehmeks. Ta jäi mitu korda seisma ja hinggas; higi otsaşt pühkides: „kui aga Moigu kõrtsist mõõda saan, siis ep ole häda, seal tee siledam!“ mõtles ta, tõmbas edasi ja sai teisepoole Moiku senna kus kiwisammas seisab wanaaegse lahengi mälestuseks. Senna jäi jälle puhkama. Tee ääres suure kiwi peal istus sealsamas tüdruk, kaks suurt piima-lähkrit ja korw karduhwlitega kõrwal maas ja tüdruku paleşt nägis kurbdus ja mure. Matsil oli ika helde süda, küsis: „miks sa oled kurb?“ Tüdruk kostis: „noh, ega see tee röömu, koorem õla peal pitka teed turule käia ja waheşt mitu korda nädalas. See on raske kül aga ei ma seşt räägiks, kui sa

Eesti-maa-rahwa Kalender 1863 , lk. 25